

Handläggare: Riitta Sköld
Tfn: 508 09 307

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Dubbeldiagnosprojektet Team-ett, utvärdering och rapport

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens rapport.

Ylva Tengblad
Stadsdelsdirektör

Yngve Lindström
Avdelningschef

Sammanfattning

Norrmalms och Kungsholmens stadsdelsförvaltningar tillsammans med beroendevården och allmänpsykiatrien inom Norra Stockholms sjukvårdsområde har genomfört ett treårigt projekt, Team-ett. Projektets syfte har varit att förbättra livssituationen för klienter och patienter med missbruk och svåra psykiska störningar genom att erbjuda vård och behandling i samverkan mellan huvudmännen. Förvaltningen kan konstatera att målet och syftet med projektet i huvudsak har uppfyllts. Förvaltningen betonar att det är viktigt att utvecklingsarbetet med syftet att förbättra livssituationen för klienter med dubbel-diagnos fortsätter och de erfarenheter som erhållits under projektet omsätts i ordinarie verksamhet.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har skrivits inom avdelningen för strategi och stöd i samarbete med enhetscheferna för socialpsykiatriska enheten och sociala enheten samt med chefen för beställaravdelningen.

Bakgrund

Kartläggning 1998-1999

Under senhösten 1997 och 1998 genomförde konsulten i socialt arbete Christian Wennberg en kartläggning av personer med dubbeldiagnos (missbruk och svåra psykiska störningar) inom Kungsholmens och Norrmalms stadsdelar. Kartläggningen omfattade ca 100 personer varav ungefär 20 % var bostadslösa. Hälften av dessa personer hade haft slutenvård inom psykiatri under det senaste året. Rapporten redogjorde även för synpunkter och problemställningar som framkommit runt patienter med både missbruk och svåra psykiska störningar samt presenterade en grundidé för en arbetsmodell mellan olika huvudmän och personer inom samma organisation med olika verksamheterna som bas.

Ett team med olika kompetenser och med olika huvudmän skulle enligt modellen kunna samtidigt och långsiktigt arbeta både med missbruket och den psykiska störningen. Teamet skulle göra individuella vårdplaneringar där olika huvudmännens resurser fördelades på ett lämpligt sätt efter behov.

Samverkansprojektet 1999-2002

Utifrån det syfte som framkommit i rapporten startades dubbeldiagnosprojektet Team-ett mellan Norrmalms och Kungsholmens stadsdelsförvaltningar, beroendevården och allmänpsykiatri inom Norra Stockholms sjukvårdsområde. Projektet kom igång i augusti 1999 skulle pågå i tre år, till och med den 30 juni 2002.

Målet med projektet har varit att

- Utveckla en modell för samverkan mellan socialtjänst, psykiatri och beroendevård för att effektivare utnyttja befintliga resurser
- Initiera insatser samt utveckla samverkan så att den enskilde erhåller adekvat hjälp såväl med sitt missbruk som sin psykiska ohälsa
- Kartlägga behov av boende / boendestöd mm och initiera insatser utifrån erhållet resultat

Team-etts uppdrag har varit att förbättra klienternas/patienternas livssituation. Detta skulle ske genom att erbjuda kompetens avseende både psykisk störning och missbruk samt genom att samordna planering och behandling under samma tak.

En projektledare anställdes. Den nyanställda projektledaren fick tillsammans med en socialsekreterare från Norrmalm och en boendestödare från Kungsholmen uppdraget att arbeta upp teamet. Sedan december 2000 har projektet organisatoriskt sorterat under verksamhetschefen för avdelningen för individ och familj inom Kungsholmens stadsdelsförvaltning. Projektet har haft sin administrativa hemvist på Arbetargatan 26 i Kungsholmen.

Under större delen av projektiden har Team-ett bestått av fem personer varav två har varit anställda av Kungsholmens stadsdelsförvaltning, en av Norrmalms stadsdelsförvaltning, en av beroendevården och en av psykiatrien.

Från början fanns en referensgrupp knuten till projektet. Gruppen bestod av flera representanter från respektive samverkans part. I februari 2001 bildades en ledningsgrupp bestående av åtta personer istället för referensgruppen. Alla samverkans- och principfrågor som rört projektet och dess verksamhet har hanterats i ledningsgruppen där även individärenden har diskuterats.

Team-etts uppdrag har varit att förbättra patienternas livssituation. Detta har skett genom att erbjuda kompetens avseende både psykisk störning och missbruk samt samordnad planering och behandling. Projektet har också haft uppdraget att identifiera brister, föreslå förändringar samt utforma förslag till en framtida arbets- och samverkansmodell.

Projektrapport och utvärdering

Den interna utvärderingen har gjorts av Sanna Eriksson, verksamhetschef för Individ och familj vid Kungsholmens stadsdelsförvaltning (*bilaga 1*). Den externa utvärderingen har gjorts av konsulten Christian Wennberg (*bilaga 2*). Redan under år 2001 stod det klart att projektets erfarenheter skulle omsättas i den befintliga organisationen och att möjligheten till extra resurser för arbetet med personer med dubbeldiagnos var begränsade från ekonomisk synpunkt.

Utvärderingens resultat

Målsättningen var att målgruppen skulle erhålla vård och behandling i samverkan mellan huvudmännen oavsett den psykiska störningens grundläggande karaktär samt att samordna resurserna och arbeta med den dubbla problematiken. Dessutom skulle arbetet vara långsiktigt, samtliga klienter skulle diagnostiseras och teamet arbeta med nära relationer, kontinuitet, förståelse och långsiktighet.

Enligt utvärderingen har Team-ett arbetat utifrån dessa kriterier.

25 utredningar har genomförts enligt ASI - Addiction Severity Index, helhetsbild av patientens situation och ADDIS - Alkohol DrogInStrument, utredning angående beroendet. Dessutom har några erhållit en färsk diagnos.

Av 35 inkomna remisser har Team-ett arbetat aktivt med 26 ärenden. Av dessa patienter har 11 varit aktuella under större delen av projektiden. Utvärderaren har intervjuat sju av dessa. Samtliga har uttryckt det positiva i kontakten med Team-ett. Man kan summera att sex av elva patienter har en bättre situation vad gäller boende och nykterhet idag än då de blev aktuella i teamet. För övriga fem patienter kan förändringen mätas i mer försiktiga

mått som "ökad insikt", "missbruk utrett", "aggression minskat", "återfallande faktor till missbruk".

Av utvärderingen framgår att den tid och uppmärksamhet som många i gruppen fått av Team-ett inte är försumbar. Detta kan ha gett både behandlingsmässiga vinster och utgjort en del av de positiva bedömningar som Team-ett fått.

Förutom klientintervjuer har utvärderare intervjuat 27 personer som haft anknytning till projektet; Team-etts personal, ledningsgruppen och samverkanspartners. Många samverkanspartners har varit nöjda med Team-etts klientarbete medan andra har framfört kritik. Kritiken har främst berört dålig dokumentation och bristfälliga rapporter, men även här riktats kritik mot projektledarens sätt att sköta projektet.

Utvärderingen utmynnar till ett förslag om hur projektets erfarenheter kan implementeras i ordinarie verksamhet. Förslaget går i sammanfattning ut på följande:

- Vissa kontaktpersoner hos de olika huvudmännen får en specialfunktion i sin ordinarie tjänst
- Kontaktpersonerna erhåller utbildning och har mandat att driva frågor som rör denna grupp samt har huvudansvar i handläggningen av dessa ärenden
- Kontaktpersonerna skulle kunna fungera som "konsulter" gentemot sina kollegor
- Kontaktpersonerna från de olika huvudmännen skulle kunna samråda regelbundet om klientärenden och utgöra en kontaktmannagrupp/ledningsgrupp som på högre nivå kunde fatta mer övergripande beslut
- Vissa uppsökare och boendestödjare skulle kunna erhålla specialistkompetens och utifrån sin kunskap om patienternas boendesituation knyts till kontaktmannagruppen.

Utvärderaren menar att denna organisation inte är tillräckligt resursstark för att kunna rikta sig mot de allra tyngsta klienterna med dubbeldiagnos, men ändå underlätta kontakten med klienterna och handläggningen av flertalet ärenden i denna grupp.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen kan kostatera att målet och syftet med projektet i huvudsak har uppfyllts. De försvårande omständigheter som funnits har handlat om oklara förutsättningar, att det tagit tid innan projektet tagit form, att det har funnits organisatoriska brister och brister i det konkreta projektarbetet samt inte minst svårigheter i det direkt arbetet med klienterna.

Något som framkommit som en resursbrist är boendet och sysselsättningen för den aktuella målgruppen. Detta är något som förvaltningen får arbeta vidare med. En försvårande omständighet inom landstingets ansvarsområde är brister i samverkan mellan psykiatri och beroendevården samt avsaknaden av patientansvarig läkare för vissa patienter i gruppen.

Enligt förvaltningens mening krävs det mycket tid, långsiktighet och kontinuitet för att uppnå en förändring för de enskilda personerna med dubbeldiagnos. Även att få olika huvudmän och parter att samverka tar tid. Förvaltningens uppfattning är dock att detta har kommit en bit på väg. Därför är det viktigt att utvecklings- och samarbetet kring målgruppen fortsätter och de erfarenheter som erhållits omsätts i ordinarie verksamhet.

Den inventering som förvaltningens sociala och socialpsykiatriska enheter har genomfört i augusti i år visar att det finns 30 individärenden med dubbeldiagnos som är aktuella inom Norrmalm; 10 ärenden inom den socialpsykiatriska enheten och 20 ärenden inom den sociala enheten.

Enheternas intention är att fortsätta det påbörjade utvecklingsarbetet och att strukturera samverkan mellan enheterna och de olika huvudmännen kring målgruppen. Enheterna undersöker möjligheterna att - inom ramen av ordinarie verksamhet - bilda en arbetsgrupp där det finns representanter från respektive enhet som idag arbetar med patienter/klienter med dubbeldiagnos inom respektive enhet. Arbetsgruppens uppgift blir att utveckla former för ett mer strukturerat samarbete mellan enheterna, skapa lokala riktlinjer för arbetet med individärenden med dubbeldiagnos samt på olika sätt samla och fördjupa kompetensen inom området. Hanteringen av mer övergripande samverkans- och principfrågor där även individärenden kan diskuteras kommer att ske i den så kallade samverkansgruppen med avdelningschefen i Kungsholmen, enhetscheferna och representanter för de övriga huvudmännen.

Förvaltningen är positiv till den planerade samverkan kring utvecklingsarbete som syftar att förbättra livssituationen för patienter och klienter med dubbeldiagnos. Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens rapport.

Bilagor

1. Projektrapport från dubbeldiagnosprojektet Team-ett
2. Utvärdering av Team-etts arbete under åren 1999-2002-09-05
3. Norrmalms barnchecklista